

ПРЕДМЕТ: Модалитети полагања обезбеђења за плаћање царинског дуга

Известан број царинарница обратио се Управи царина питањима која се односе на полагање обезбеђења (банкарске гаранције) другог лица, односно у којим случајевима је неопходно да банкарска гаранција буде снабдевена клаузулом да се гаранција може положити за обезбеђење дугова других лица, првенствено у контексту царинског заступања **код стављања робе у слободан промет.**

С тим у вези, подсећамо на дефиницију декларанта, наведену у члану 2. тачка 15) Царинског закона („Сл. гласник РС“ бр. 95/2018...144/2020-у даљем тексту: Закон), која гласи: декларант је лице које подноси декларацију, декларацију о привременом смештају, улазну сажету декларацију, излазну сажету декларацију, декларацију за поновни извоз или обавештење о поновном извозу у своје име или лице у чије име се подноси таква декларација или обавештење.

Свако лице може да именује царинског заступника, те подсећамо да је чланом 13. став 2. Закона прописано да заступање може да буде или непосредно, у ком случају царински заступник поступа у име и за рачун другог лица, или посредно, у ком случају царински заступник поступа у своје име, а за рачун другог лица.

Чланом 65. став 3. Царинског закона прописано је да је дужник декларант. У случају посредног заступања, дужник је и лице за чији рачун је декларација поднета.

Чланом 72. Закона прописано је да ако је више лица у обавези да плати износ увозних или извозних дажбина за исти царински дуг, обавезна су да тај износ плате солидарно.

У вези са солидарном обавезом, напомињемо да је чланом 414. Закона о облигационим односима („Сл. лист СФРЈ“ бр. 29/78...“Сл. гласник РС“ бр. 18/2020) прописано да сваки дужник солидарне обавезе одговара повериоцу (што би у царинском поступку био царински орган) за целу обавезу и поверилац (царински орган) може захтевати њено испуњење од кога хоће све док не буде потпуно испуњена, али кад један дужник испуни обавезу, она престаје и сви се дужници ослобађају.

Чланом 77. став 2. Закона прописано је да ако царински орган захтева да се положи обезбеђење за плаћање царинског дуга, то се захтева од дужника или лица које може постати дужник. Царински орган може дозволити да обезбеђење за плаћање царинског дуга положи лице које није лице од којег се то захтева.

Чланом 95. став 2. предвиђено је да плаћање може уместо дужника да врши треће лице.

Овом приликом подсећамо на начин попуњавања одређених рубрика ЈЦИ. Наиме, У Прилогу 5. Правилника о облику, садржини, начину подношења и попуњавања декларација и других образаца у царинском поступку („Сл. гласник РС“, бр. 42/2019...6/2021), под ИВ. регулисан је начин попуњавања ЈЦИ, између осталог, и за стављање робе у слободан промет и привремени увоз, и то тако што је прописано да се у **рубрици 8** наводе подаци о **примаоцу робе** (ПИБ, назив примаоца робе, седиште, односно пребивалиште или боравиште и адреса примаоца робе). Прималац односно увозник робе је лице за чији рачун се подноси декларација и које је, у време прихватања декларације власник робе или има слична права располагања робом.

У **рубрици 14 ЈЦИ** попуњавају се подаци о **декларанту/заступнику** (ПИБ, назив декларанта/заступника, седиште, односно пребивалиште или боравиште и адреса декларанта/заступника). У случају заступања наводе се подаци о облику заступања, и то у случају непосредног заступања, испред ПИБ уписује се шифра: "Н", а у случају посредног заступања,

испред ПИБ уписује се шифра: "П". Ако је декларант истовремено и прималац из рубрике 8, у десни горњи угао уписује се његов ПИБ а уместо назива декларанта уписује се: "ПРИМАЛАЦ".

У рубрику 48 ЈЦИ (Одложено плаћање) одвојено косим цртама, уписују се шифра врсте гаранције из Кодекса шифара, ПИБ подносиоца гаранције, шифра царинског органа који је прихватио гаранцију, број гаранције и година гаранције.

Подсећамо да је у Прилогу 8. наведеног правилника - Кодекс шифара за попуњавање исправа у царинском поступку под ХХИИ. (врсте гаранција) предвиђено да се у случају гаранције примаоца или његовог посредног заступника, гаранције царинског дужника или лица које може постати одговорно за тај дуг у рубрику 48 ЈЦИ уписује **шифра 1**, а за гаранцију другог лица са дозволом царинског органа **шифра 9**.

Ради бољег разумевања и примене у пракси напред изнетих одредби, указујемо на три ситуације које могу да се појаве у погледу царинског заступања, с тим што ћемо за потребе примера, увозника означити као лице А, царинског заступника (шпедитера) као лице Б, а било које треће лице које полаже гаранцију уместо лица од кога се то захтева као лице В.

1) Увозник сам подноси декларацију, без ангажовања царинског заступника

С обзиром на то да је увозник у овој ситуацији и декларант и дужник и лице од ког се захтева полагање обезбеђења, он полаже своју банкарску гаранцију као обезбеђење за плаћање царинског дуга, у ком случају се у Рубрику 48 ЈЦИ уноси шифра 1.

Међутим, имајући у виду да сходно напред цитираној одредби члана 77. став 2. Закона царински орган може одобрити да обезбеђење за плаћање царинског дуга положи лице које није лице од којег се то захтева, обезбеђење може положити и било које друго лице, с тим што у том случају банкарска гаранција у папирном облику мора садржати клаузулу да се гаранција може положити за обезбеђење дугова других лица, царински орган мора одобрити да друго лице положи обезбеђење, при чему се у Рубрику 48 ЈЦИ уноси шифра 9.

2) Посредно заступање

Декларацију подноси посредни царински заступник у своје име, а за рачун увозника (лица А), при чему је царински заступник и декларант и дужник, док је увозник солидарни дужник.

Како су овом случају два лица дужници за исти царински дуг, то су и посредни заступник и увозник лица од којих се захтева полагање обезбеђења, тако да у овом случају обезбеђење за плаћање царинског дуга може да положи и увозник и царински заступник, при чему се уноси шифра 1 у Рубрику 48 ЈЦИ. Такође, није неопходно да гаранција буде снабдевена клаузулом да се иста може положити за обезбеђење дугова других лица.

Такође, у овом случају је могућа и ситуација да било које треће лице положи банкарску гаранцију, при чему иста у папирном облику мора садржати клаузулу да се гаранција може положити за обезбеђење дугова других лица, царински орган мора одобрити да друго лице положи обезбеђење, при чему се у Рубрику 48 ЈЦИ уноси шифра 9.

3) Непосредно заступање

Декларацију подноси непосредни заступник у име и за рачун увозника (лица А). С обзиром на то да је увозник у овој ситуацији и декларант и дужник и лице од ког се захтева полагање обезбеђења, он полаже своју банкарску гаранцију као обезбеђење за плаћање царинског дуга, при чему се уноси шифра 1 у Рубрику 48 ЈЦИ.

Када би код овог облика заступања, непосредни заступник (лице Б) положио банкарску гаранцију, банкарска гаранција у папирном облику морала би да буде снабдевана клаузулом да се гаранција може положити за обезбеђење дугова других лица, царински орган би морао одобрити да друго лице положи обезбеђење, при чему би се у Рубрику 48 ЈЦИ унела шифра 9.

Такође, када би обезбеђење за царински дуг положило било које треће лице (лице В) банкарска гаранција у папирном облику морала би садржати клаузулу да се гаранција може положити за обезбеђење дугова других лица, царински орган би морао одобрити да друго лице положи обезбеђење, при чему би се у Рубрику 48 ЈЦИ унела шифра 9.

У том смислу указујемо да је изједначена ситуација када банкарску гаранцију полаже непосредни заступник или било које треће лице које полаже гаранцију уместо лица од ког се то захтева.

Овај акт примењује се од дана 18.03.2021. године, када ће бити омогућена информатичка подршка у вези са напред изетим модалитетима полагања обезбеђења.

О напред наведеном вас обавештавамо у сврху једнообразног поступања и правилне примене прописа.

(Акт Управе царина број: 148-I-030-01-76/2021 од 11.03.2021. године)